

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/27/2014
Identifikačné číslo spisu:	1105010291
Dátum vydania rozhodnutia:	06.05.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Krajčovič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1105010291.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Antona Jakubíka a JUDr. Libora Duľu v trestnej veci proti obvinenému Mgr. Y. B. pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 6. mája 2014 v Bratislave dovolanie obvineného podané prostredníctvom obhajcu, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 10. februára 2009, sp. zn. 5To 137/2007, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. f/ Tr. por. dovolanie obvineného Mgr. Y. B. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 11. júna 2007, sp. zn. 1T 44/2005, uznal obvineného Mgr. Y. B. za vinného z trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. (účinného v čase spáchania skutku - ďalej len Tr. zák.) v súbehu s trestným činom obmedzovania osobnej slobody podľa § 231 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 16. augusta 2004 v čase o 11,00 hod. v objekte Krajského riaditeľstva PZ v Bratislave so sídlom na Š. H. číslo XX v kancelárii číslo XXX, počas výkonu služby nútil neoprávnene a bez akéhokoľvek právneho dôvodu svedka JUDr. C. Š., nar. X. I. XXXX v V. O. V., trvale bytom V., P. číslo X vypovedať proti jeho vôli v trestnej veci vedenej na Úrade justičnej a kriminálnej polície KR PZ Bratislava pod sp. zn. ČVS: KRP-200/OEK-BA-2002 a to i napriek tomu, že ho na uvedené konanie poškodený v prítomnosti mjr. L. L., príslušníka Úradu justičnej a kriminálnej polície KR PZ Bratislava, ppráp. R. V. a ppráp. F. P., príslušníkov pohotovostnej motorizovanej jednotky KR PZ Bratislava viackrát na toto neoprávnené konanie upozorňoval, pričom zdôrazňoval tú skutočnosť, že ako svedok sa osobne dostavil dňa 16. augusta 2004 za vyšetrovateľom KR PZ Bratislava z dôvodu dohodnutia iného termínu výsluchu jeho osoby, nakoľko termín stanovený vyšetrovateľom na deň 18. augusta 2004 mu nevyhovoval a napriek opakovanej snahe opustiť kanceláriu číslo 422 mu v tomto konaní mjr. Mgr. Y. B. neoprávnene zabránil a to tým spôsobom, že položil ruku na dvere v čase, keď chcel túto poškodený JUDr. C. Š. opustiť, ako aj privolaním hliadky pohotovostnej motorizovanej jednotky KR PZ Bratislava v zložení ppráp. R. V. a ppráp. F. P., kde im vydal pokyn, aby tu prítomnému JUDr. C. Š. nedovolili kanceláriu

opustiť, pričom skutočne mu na pokyn vyšetrovateľa mjr. Mgr. Y. B. ppráp. R. V. zabránil opustiť kanceláriu číslo XXX a pri opakovanej snahe JUDr. C. Š. sa obdobného konania tak isto na príkaz vyšetrovateľa dopustil aj ppráp. F. P..

Za to mu okresný súd podľa § 158 ods. 1 s použitím § 35 ods. 1 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, ktorého výkon podľa § 58 ods. 1 písm. a/, § 59 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložil na skúšobnú dobu 1 roka.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie obvinený Mgr. Y. B.. Krajský súd v Trnave odvolanie obvineného svojím uznesením z 10. februára 2009 podľa § 256 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Proti uvedenému uzneseniu Krajského súdu v Trnave podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu na Okresnom súde Bratislava I dovolanie, ktoré po postupe podľa § 376 Tr. por. bolo predložené na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

Dovolanie oprel obvinený o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. s tým, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Žiadal preto, aby najvyšší súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj jemu predchádzajúci rozsudok prvostupňového súdu a prikázal tomuto, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) v prvom rade zisťoval, či dovolanie obvineného Mgr. Y. B. spĺňa všetky zákonné náležitosti a konštatuje, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), ale súčasne aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné - § 382 písm. f/, (v opačnom prípade by bolo treba dovolanie obvineného odmietnuť ako nedôvodné podľa § 382 písm. c/ Tr. por., pretože jeho dôvody evidentne smerujú proti skutkovým zisteniam a hodnoteniu vykonaných dôkazov konajúcimi súdmi, ktoré dovolací súd preskúmavať nemôže, ale naopak - je nimi viazaný).

Podľa § 382 písm. f/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Z priloženého spisového materiálu možno zistiť, že obvinený Mgr. Y. B. sa v skúšobnej dobe, ktorá mu bola uložená už citovaným rozsudkom Okresného súdu Bratislava I z 11. júna 2007, sp. zn. 1T 44/2005, v spojení s uznesením Krajského súdu z 10. februára 2009, sp. zn. 5To 137/2007, osvedčil a podľa § 60 ods. 3 Tr. zák. sa na neho hľadí akoby nebol odsúdený (č.l. 570).

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý znamená vážny prielom do právoplatnosti a predpokladanej stability konečného a vykonateľného rozhodnutia. Jeho zmyslom je, za prísne vymedzených podmienok, náprava procesných a hmotnoprávnych chýb výslovne uvedených v zákone, ale nie revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa a na preskúmanie nimi vykonaného dokazovania.

Práve preto, že ide o prielom do naznačenej stability konečného a vykonateľného rozhodnutia na základe tohto mimoriadneho opravného prostriedku za uvedených podmienok v zákone, dáva sa možnosť dvom hlavným proti sebe stojacím stranám v trestnom konaní (odhliadajúc od práva ministra spravodlivosti, ktorý nie je stranou v konaní) prokurátorovi a obvinenému dosiahnuť vyvolanie mimoriadneho konania pred najvyšším súdom na preskúmanie niektorých právoplatných rozhodnutí. Zákon obmedzuje možnosť podania dovolania len obmedzenému okruhu subjektov, v obmedzenom rozsahu, zo špecificky vymedzených, kvalifikovaných dôvodov a len proti niektorým vymedzeným rozhodnutiam.

Keďže sa možnosť tohto opravného prostriedku dáva predovšetkým dvom hlavným proti sebe stojacím stranám v konaní, základným princípom, ktorým sa musí tento inštitút mimoriadneho opravného prostriedku riadiť, je princíp rovnosti strán a to jednak čo do možnosti podania tohto opravného prostriedku, tak aj v samotnom procese, v konaní o ňom pred súdom. Pri dodržaní tejto základnej zásady v trestnom konaní by bolo proti jej zmyslu i princípu spravodlivosti, aby jedna strana mala možnosť dovolať sa mimoriadnym opravným prostriedkom konania na najvyššom súde vo veci, v ktorej už bol trest vykonaný a zahladený s účinkami, že sa na páchatel'a hľadá akoby nebol odsúdený. Ak by túto možnosť mal obvinený, nutne by musela byť pripustená i u generálneho prokurátora (odhliadajúc od ministra spravodlivosti, ktorý nie je stranou v konaní).

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon, alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

V § 368 ods. 2 Tr. por. sú uvedené rozhodnutia, ktoré treba rozumieť, ak tento zákon neustanovuje inak, ako rozhodnutia podľa odseku 1, proti ktorým možno podať dovolanie. Pod jeho písmenom a/ sa uvádza rozsudok a trestný rozkaz, bez bližšej špecifikácie, aký rozsudok sa má na myslí. V nadväznosti na ostatné ustanovenia Trestného poriadku o dovolaní i tie, ktoré sa týkajú rozsudku je zjavné, že sa má na mysli tak odsudzujúci, ako aj oslobodzujúci rozsudok.

Odsudzujúcim rozsudkom v zmysle § 163 až § 168 Tr. por. treba rozumieť taký, ktorý obsahuje výrok o vine páchatel'a a ak nedošlo k upusteniu od potrestania, výrok o treste a prípadné ďalšie výroky o náhrade škody, alebo o ochrannom opatrení. Odsudzujúcim rozsudkom teda treba rozumieť taký rozsudok, na základe ktorého existujú účinky, že sa na páchatel'a hľadá ako na odsúdeného.

Pokiaľ nastávajú, či už priamo na základe zákona, alebo na základe rozhodnutia súdu, právne dôsledky spojené s fikciou neodsúdenia, t. j., že sa v zmysle zákona hľadá na páchatel'a ako keby odsúdený nebol, potom treba do všetkých dôsledkov právne považovať za neexistujúce odsudzujúce rozhodnutie takej osoby, na ktorú sa hľadá akoby odsúdená nebola.

Predpokladom na podanie dovolania, ako mimoriadneho opravného prostriedku, je existencia odsúdenia páchatel'a. Pokiaľ platí fikcia neodsúdenia, ktorú zákonodarca spojil s inštitútom zahľadania odsúdenia, nemožno ju chápať podmienene tak, že pre určité prípady v trestnom konaní (ale i mimo neho) platí a pre niektoré nie.

Zahľadanie odsúdenia spojené so zákonnou fikciou neodsúdenia, znamená, okrem iných dôsledkov spojených s bezúhonnosťou určitej osoby, že vo výpise z registra trestov sa jej zahladené odsúdenie už neuvádza. V oblasti trestno-právnej zanikajú nepriaznivé následky spojené s odsúdením páchatel'a. Treba vychádzať z toho, že neexistuje odsúdenie, ktoré by bolo dôvodom priťažujúcej okolnosti, alebo recidívy trestnej činnosti. Zahladením odsúdenia s fikciou neodsúdenia môže taká osoba preukazovať stav svojej bezúhonnosti. Nie je už povinná pri rôznych príležitostiach, napr. pri prijímaní do zamestnania, pri žiadostiach o niektoré povolenia, oprávnenia a pod. uvádzať odsúdenie, ktoré bolo zahladené. Platí to aj obrátene zo strany iných subjektov vo vzťahu k tejto osobe. Odpadnutie prekážky odsúdenia teda môže viesť k vzniku alebo k obnoveniu takých právnych vzťahov, ktoré občan nemohol nadobudnúť, alebo sa ich nemohol dožadovať, pokiaľ existovala prekážka odsúdenia páchatel'a.

Keďže v dôsledku toho, že odsúdenie bolo zahladené, môžu vznikať nové právne vzťahy, ktoré by inak nemohli nastať, ak aby neexistovala podmienka bezúhonnosti, potom by bolo vážnym zásahom do stability právnych vzťahov, ak by na základe dovolania niektorej z dvoch hlavných strán v trestnom konaní, alebo dovolania ministra spravodlivosti bolo možné zvrátiť nový právny stav vznikajúci po vykonaní trestu a zahladení odsúdenia spojeného s fikciou neodsúdenia.

Výrazne by sa v takom prípade nepriaznivo vo vzťahu k osobe, u ktorej bolo odsúdenie zahladené,

prejavilo podanie dovolania prokurátorom, alebo ďalším oprávneným subjektom, v neprospech takejto osoby. Nebolo by žiaduce, aby v takom prípade, keď už páchatel vykonal trest a došlo aj k zahladeniu odsúdenia, aby generálny prokurátor, eventuálne minister spravodlivosti, mohol podávať tento mimoriadny opravný prostriedok v neprospech obvineného, smerujúceho k zhoršeniu jeho postavenia a umožniť tak otvorenie takého trestno-právneho vzťahu, ktorý už bol ukončený a zvrátiť tak priaznivé dôsledky pre páchatela spočívajúce v tom, že sa na neho hľadí akoby nebol odsúdený. Dobrodenie, ktoré dáva zákonodarca v podobe bezúhonnosti, na základe fikcie neodsúdenia osoby, u ktorej bolo odsúdenie zahladené, by strácalo svoj zmysel.

Rovnosť strán v konaní a záujem na stabilite právnych vzťahov však predpokladá aj opak, že ani na základe dovolania obvineného nie je možné právoplatné a už aj vykonané a zahladené odsúdenie s dôsledkami fikcie neodsúdenia, meniť.

Preto ak nastal zo zákona (alebo na základe rozhodnutia súdu) stav zahľadania odsúdenia, ktorý má znamenať, že neexistuje odsúdenie, ktorým sa uložila sankcia, jeho dôsledkom musí byť i to, že žiaden zo subjektov oprávnených na podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, už ho nemôže podať.

V predmetnom prípade vychádzajúc z danej zákonnej fikcie neodsúdenia obvineného, predpokladanej v ustanovení § 60 ods. 3 Tr. zák., ktorý sa v posudzovanej veci aplikoval, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že podľa § 382 písm. f) Tr. por. odmietol dovolanie obvineného Mgr. Y. B. ako neprípustné, lebo smeruje proti svojimi účinkami neexistujúcemu odsudzujúcemu rozhodnutiu, proti ktorému nie je možné v zmysle § 368 ods. 1 a ods. 2 Tr. por. dovolanie podať.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.